

CARTA DOMINICAL

5 DE NOVEMBRE DE 2023

RESSÓ DE LA PARAULA

Amor i mort (1) - La mort enemiga de l'amor

És una benedicció que la litúrgia ens recordi cada any la mort pròpia i aliena. Gràcies a aquest record els creients no vivim en la ignorància, l'engany i el sense sentit: la nostra fe compta amb la realitat, tal com es dona, i la mort és el fet més cert i inqüestionable de la nostra existència. Ja la vida ens acostava constantment a la realitat de la mort. Cadascú sabrà com la viu. Els cristians arribem a celebrar-la.

Una celebració que té sentit sols si hem arribat a viure la relació misteriosa que hi ha entre la mort i l'amor. És realment curiosa la relació humana entre el fet més desitjat, l'amor, i el fet més odiat, la mort. En efecte, aquesta relació misteriosa entre l'amor i la mort se sol donar segons tres grans capítols: d'una banda, la mort és el radical antagonista de l'amor; d'altra banda, en la mort moltes vegades és present l'amor; i de l'altra, proclamem que l'amor venç la mort.

En primer lloc, constatem que la mort és l'enemic declarat de l'amor.

N'hi ha prou amb recordar les imatges de la guerra i tantes llàgrimes, tantes tragèdies i sofriments, provocats per la mort d'éssers estimats. Sembla que l'amor estigui constantment amenaçat per la mort en qualsevol de les seves manifestacions, des de les formes lleus de pèrdua de vida, com són les malalties i les crisis humanes en general, fins a la desaparició física d'éssers estimats. L'amor és vida i crida a viure. Com va dir el filòsof Gabriel Marcel: "estimar és desitjar que l'altre no mori mai".

L'amor autèntic no coneix o no accepta el límit o la provisionalitat, sinó que està obert a l'eternitat, fins i tot sense ser-ne conscient. Les

paraules dels enamorats i les seves expressions més freqüents, que omplen la nostra literatura i les nostres cançons, són absolutes. Per a les persones realistes i serenes, aquestes paraules d'enamorats són "exageracions" suscitées per l'emoció i no per la raó. Però sens dubte l'amor no pot ser mera raó: hi ha el que anomenem "raons del cor", que desperten el dolor propi davant el sofriment de la persona estimada.

Però la mort es fa enemic insuportable quan l'amor s'entén o es viu com a possessió de l'altre; quan la persona que es diu estimar únicament significa alguna cosa que es reté per a tenir estabilitat, autoestima, poder, etc. Certament l'amor produeix en la persona estimada aquests i molts altres beneficis, però això no justifica que la persona estimada es converteixi en alguna cosa de "la meua propietat". N'hi ha prou amb evocar les notícies quotidianes de víctimes de la violència de gènere: sospitem que en la majoria de casos es tracta de conseqüències d'aquest amor possessiu, que no suporta el més mínim signe de pèrdua de control...

Si volguéssim retenir una imatge molt expressiva del dolor que produeix la mort a l'amor, recordem la imatge de l'aiguafort de Goya, que a la fi del segle XVIII aconsegueix expressar, potser burletament, el sofriment de l'estimada per la mort de l'estimat, que al seu torn ha mort per amor.

Desesperació, resignació? Potser no ens hem de quedar aquí..

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat